

Суспільне, господарське та повсякденне життя в античних полісах на території України

На території сучасної України античні міста-поліси з'явилися завдяки Великій грецькій колонізації (VIII–VI ст. до н. е.).

Колонізація — це заселення та освоєння вільної території.

Причини колонізації:

1. Стрімке зростання населення.
2. Нестача їжі.
3. Соціальна нерівність громадян.

Напрямки колонізації:

1. Західний — землі Південної Італії, острів Сицилія, узбережжя сучасної Франції та Іспанії.
2. Південний — Північна Африка. Був найслабший, оскільки в Північній Африці вже розташувалися колонії іншої країни — Фінікії.
3. Північно-східний — узбережжя Егейського та Чорного морів, зокрема й землі сучасної України.

Практичне завдання 1. Подивіться на зображення та подумайте, чому всі грецькі поліси утворювались тільки на узбережжі? Чому елліни не пішли вглиб України на пошуки більш родючих земель?

Грецькі колонії в Північному Причорномор'ї

Джерело: goldenuki.com.ua

Тут можна переглянути відео про Ольвію. «Ольвія: найбільший античний поліс Причорномор'я». Ukrainer.

URL: <https://youtu.be/F0L83p7Yu20>

Тут можна відвідати онлайн-екскурсію музеєм Ольвії просто неба.

URL: <https://olbio.com.ua/ua/html/>

Всього на території сучасної України було засновано близько 30 полісів. Найпершим був поліс **Борисфен** (VII ст. до н. е.). Життя грецьких міст Північного Причорномор'я та Криму було ідентичним до життя в Греції. Поліси були цілковито незалежними, але при цьому свій зв'язок з батьківщиною не розривали.

У центрі міста був свій акрополь та агора, від неї в різні боки розташовувалися гімнасії, крамниці, храми та інше. Місто прикрашали скульптури грецьких богів, будинки оздоблювали фресками та мозаїками. Виходимо за поліс і бачимо величезні поля — хори.

Схема типового грецького поліса

Тут можна подивитись більш детально про життя в античному полісі.

URL: <https://youtu.be/0PdSDQhUQeo>

Практичне завдання 2.

Подумайте, чому греки будували нові міста за зразком тих, які вони залишили?

Тут можна подивитись відео про заснування та життя Херсонеса.

URL: <https://www.dailymotion.com/video/x363j9b>

Практичне завдання 3.

Прочитайте уривок присяги громадян у Херсонесі. Що можна сказати про жителів Херсонеса із цієї цитати?

«Клянуся Зевсом, Геєю, Геліосом, Дівою, богами й богинями Олімпійськими та героями, котрі володіють містом, областю й укріпленнями херсонеситів:

...не дам і не прийму дару на шкоду міста й співгромадян;

не задумаю жодного неправедного діяння проти будь-кого з громадян, що не відійшли, й нікому, хто задумує лихе, не дозволю й не приховую разом з ним, але заявлю й на суді подам голос за законами;

не вступлю у змову ні проти громади херсонеситів, ні проти кого-небудь із співгромадян, хто не оголошений ворогом народу...»

Міста-колонії Північного Причорномор'я значно вплинули на історію України. Елліни залишили пам'ять про себе в географічних назвах. Назва міста Ялта в Криму походить від грецького слова «яліта», яке перекладається як «берегова, прибережна», а Феодосія у перекладі означає «божі дари». Також місцеві племена познайомилися з культурою, релігією, наукою та побутом греків, які на той момент володіли передовими знаннями та здобутками у світі. Все це зробило свій внесок у розвиток південної частини України.

Відео про грецькі поліси на території України.

URL: https://youtu.be/nmSpatM_sxo